

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 96/15
V Lucemburku dne 9. září 2015

Rozsudek ve věci C-160/14
João Filipe Ferreira da Silva e Brito a další v. Estado português

Portugalský stát musí odškodnit pracovníky Air Atlantis, někdejší dceřiné společnosti podniku TAP

Portugalský Nejvyšší soud měl povinnost předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se pojmu „převod závodu“

Podle ustanovení unijní směrnice¹ se „převodem“ rozumí převod hospodářské jednotky, která si zachovává svou identitu s cílem vykonávat hospodářskou činnost jako činnost hlavní nebo doplňkovou. Tato směrnice se vztahuje na veškeré převody podniku, závodu nebo části podniku nebo závodu na jiného zaměstnavatele, které vyplývají ze smluvního převodu nebo sloučení. Stanoví se v ní, že práva a povinnosti, které vyplývají pro převodce z pracovní smlouvy nebo pracovního poměru platných ke dni převodu, přecházejí v důsledku převodu na nabyvatele.

V únoru 1993 byla zrušena společnost Air Atlantis SA (dále jen „AIA“), založená v roce 1985 a působící v odvětví charterových letů. V této souvislosti došlo k hromadnému propuštění J. F. Ferreiry da Silva e Brito a 96 dalších osob. Od května 1993 začala společnost TAP, která byla většinovým akcionářem společnosti AIA, provozovat část letů, které se společnost AIA zavázala uskutečnit v období od 1. května do 31. října 1993. Společnost TAP uskutečnila rovněž určitý počet charterových letů, a to na trhu, na kterém doposud nepůsobila, jelikož šlo o trasy dříve obsluhované společností AIA. Společnost TAP za tímto účelem využila část vybavení, které společnost AIA využívala ke svým činnostem, mimo jiné čtyři letadla. Společnost TAP rovněž hradila platby nájemného za tato letadla a převzala kancelářské zařízení společnosti AIA v Lisabonu a ve Faru (Portugalsko), jakož i další movitý majetek. Společnost TAP kromě toho zaměstnala některé bývalé zaměstnance společnosti AIA.

João Filipe Ferreira da Silva e Brito a zmíněných dalších 96 pracovníků podali u Tribunal do Trabalho de Lisboa (pracovní soud v Lisabonu, Portugalsko) žalobu proti svému hromadnému propuštění. Požadovali přijetí zpět do společnosti TAP a vyplacení mezd. Tribunal do Trabalho de Lisboa měl za to, že došlo k převodu závodu, a uložil povinnost přijmout pracovníky zpět a zaplatit náhradu škody. Tribunal da Relação de Lisboa (odvolací soud v Lisabonu), k němuž bylo podáno odvolání, zrušil rozsudek vydaný v prvním stupni. Pracovníci podali tedy kasační opravný prostředek k Supremo Tribunal de Justiça (portugalský Nejvyšší soud), který ve svém rozsudku z roku 2009 rozhodl, že hromadné propuštění nebylo v ničem protiprávní. Uvedený soud měl za to, že k tomu, aby bylo možné dospět k závěru, že došlo k převodu závodu, nestačí, aby bylo v obchodní činnosti „jednoduše pokračováno“, neboť je zároveň nutné, aby byla zachována identita závodu. Někteří pracovníci navrhovali Supremo Tribunal de Justiça, aby Soudnímu dvoru předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, avšak portugalský Nejvyšší soud měl za to, že při výkladu unijního práva nevzniká žádná významná pochybnost, která by vyžadovala podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

Pracovníci podali tedy žalobu k Varas Cíveis de Lisboa (prvostupňový soud v Lisabonu) na určení mimosmluvní občanskoprávní odpovědnosti proti portugalskému státu, kterou se domáhali, aby zmíněnému státu byla uložena povinnost nahradit některé způsobené majetkové újmy. Tvrdí, že

¹ Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů (Úř. věst. L 82, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 98).

rozsudek Supremo Tribunal de Justiça je zjevně protiprávní, jelikož i) obsahuje nesprávný výklad pojmu „převod závodu“ ve smyslu směrnice a ii) Supremo Tribunal de Justiça porušil svou povinnost předložit Soudnímu dvoru otázky ohledně výkladu unijního práva. Varas Cíveis de Lisboa se Soudního dvora dotazuje, i) zda pojem „převod závodu“ podle této směrnice zahrnuje situaci, v níž se nacházejí pracovníci AIA, ii) zda Supremo Tribunal de Justiça byl povinen položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku ohledně výkladu tohoto pojmu a iii) zda portugalské právo odporuje právu unijnímu, když vyžaduje, aby před žalobou na náhradu škody ze strany státu došlo nejprve ke zrušení rozhodnutí, jímž byla způsobena újma.

Svým dnešním rozsudkem **Soudní dvůr rozhodl, že pojem „převod závodu“ zahrnuje situaci, o kterou se jedná v projednané věci.**

Soudní dvůr připomíná, že v situaci, jež se týká oblasti letecké dopravy, **je převod hmotného majetku nutno považovat za podstatný prvek pro účely posouzení existence „převodu závodu“ ve smyslu směrnice; kromě toho zdůrazňuje, že TAP nastoupila do práv a povinností společnosti AIA stanovených ve smlouvách o nájmu letadel a skutečně tato letadla používala, což svědčí o převzetí složek nezbytných k provádění činnosti, kterou předtím vykonávala společnost AIA.** Soudní dvůr rovněž uvádí, že bylo převzato některé další vybavení. Dodává, **že relevantním faktorem pro závěr o zachování identity převáděné jednotky je zachování funkční vazby vzájemné závislosti a komplementarity mezi různými převáděnými faktory.** Zachování takové funkční vazby mezi jednotlivými převáděnými faktory totiž nabyvateli umožňuje tyto faktory využívat, i když jsou po převodu začleněny do nové a odlišné organizační struktury za účelem provozování stejné či obdobné hospodářské činnosti.

Soudní dvůr rovněž uvádí, že k zabránění riziku nesprávného výkladu unijního práva měl Tribunal de Justiça povinnost obrátit se na něj s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu pojmu „převod závodu“ ve smyslu směrnice. Soudní dvůr má totiž za to, i) že se jedná o soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, ii) že vnitrostátní soudy nižších stupňů vydaly protichůdná rozhodnutí ohledně výkladu tohoto pojmu a že se opakovaně vyskytly výkladové problémy ohledně tohoto pojmu v různých členských státech.

Konečně Soudní dvůr rozhodl, že **unijní právo brání vnitrostátním právním předpisům, které stejně jako portugalské právní předpisy vyžadují jakožto podmínku pro určení odpovědnosti státu předchozí zrušení rozhodnutí, jež způsobilo újmu, třebaže takovéto zrušení je prakticky vyloučeno.** Soudní dvůr zdůrazňuje, že takové pravidlo vnitrostátního práva může nadměrně ztížit získání náhrady újmy způsobené porušením unijního práva, jelikož případy, v nichž by mohla být rozhodnutí Supremo Tribunal de Justiça podrobena přezkumu, jsou velmi omezené.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106